

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINIEVA ULICA 6 — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26 — Izjava vsak dan opoldne — Mesečna naročnina 6.— lir, za inozemstvo 15.20 lir
IZKLJUCNO ZASTOPSTVO za oglase iz Kraljevine Italije in inozemstva ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A. MILANO

Računi pri postavo čekovnem zavodu:
Ljubljana Štev. 10-351

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed
estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A. MILANO.

Enormi perdite dell'aviazione inglese

48 velivoli avversari abbattuti negli ultimi quattro giorni
— A nord di Sollum sono stati affondati tre cacciatorpediniere inglesi

Il Quartiere Generale delle Forze Armate comunica in data di 12 maggio il seguente bollettino di guerra n. 710:

L'attività aerea è stata intensa in Africa settentrionale e sul Mediterraneo: azioni di bombardamento sono state condotte sulle retrovie nemiche e sugli obiettivi di Malta; cacciatori dell'Asse hanno abbattuto quattro velivoli. Un nostro aereo non ha fatto ritorno da una crociera marittima.

Ogromne izgube angleškega letalstva

48 sovražnih letal sestreljenih v zadnjih štirih dneh —
Severno od Soluma so bili potopljeni trije angleški rušilci

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil dne 12. maja naslednje 710. vojno poročilo:

Letalsko delovanje v severni Afriki in v Sredozemlju je bilo zelo živahnino: Bombaridri so bili sovražno zaledje in naprave na Malti. Lovci osi so sestrelili 4 letala. Ena naše letala se ni vrnila s križarenja nad morjem.

V Sredozemlju, severno od zaliva Soluma, so močne skupine nemških bojnih letal v zaporednih valovih napadle eskadro 4 britanskih rušilcev in potopile 3 izmed njih. Izmed letal v spremstvu pomorskih edinic sta bili sestreljeni dve.

Izgube angleškega letalstva na italijanskih bojiščih v zadnjih 4 dneh znašajo torej skupno 48 letal. K tem pa je treba dodati še mnogo drugih, ki so bila zanesljivo uničena ali poškodovana na tleh.

Razdejanje na Malti

Stockholm, 13. maja, s. General Dobble, dosedanji poveljnik Malte, ki ga je, kakor

V borbi z angleškimi rušilci
Trije napadi v enem popoldnevu — Tudi poslednji rušilec poškodovan

Berlin, 13. maja, s. Iz vojaškega vira počajo sledče podrobnosti o zmagovali akciji eskadrilje nemških bombnih letal proti skupini štirih angleških rušilcev, ki so pluli južno od Krete. Predvčerajšnjim okrog 13. ure so letala tipa »Junkers 88« izsledile rušilce. Nemška letala so takoj pričela apadati in odvrgla na eskadrilo mnogo bomb. Štiri bombe so zadele enega izmed rušilcev, ki se je v nekaj minutah potopil. Nadaljnja dva rušilca sta bila poškodovana in sta se ustavila. Pri drugem napadu so angleška letala skušala zaščiti ladja. Nastala je borba, v kateri sta bil dve angleški letali sestreljeni. Bliskovito je nato sledil še tretji napad na rušilce, ki so se naglo umaknili proti jugu. Bomba velikega kalibra so znova zadele omenjena rušilca, ki sta se ob 19. uri potopila. Četrtemu rušilcu, ki je bil tudi poškodovan, je uspelo zbežati. Na nemški strani ni bilo nobenih izgub.

Minister Riccardi pri kralju Borisu
Prisrčni in intenzivni razgovori z bolgarskimi ministri o gospodarskih odnosa med obema prijateljskima državama

Sofija, 13. maja, s. Kralj Boris je sprejel včeraj popoldne v posebni audienci italijanskega ministra Riccardija, s katerim se je dolgo in pristrno razgovarjal. Minister Riccardi si je nato ogledal okolico mesta. Sofijski listi mnogo poročajo o obisku fašističnega ministra in opozarjajo na čedalje intenzivne politične, gospodarske in kulturne oditočaje med Italijo in Bolgarijo.

Sofija, 13. maja, s. Italijanski minister za devize in valute je včeraj dopoldne v spremstvu italijanskega poslanika v Sofiji obiskal ministrskog predsednika Filova in imel z njim daljši prisrčen razgovor. Nato je minister Riccardi obiskal bolgarskega finančnega ministra Kogilova in kmetijskega ministra Petrova. Pozneje so se v trgovinskem ministru pričeli razgovori o gospodarskih odnosa med Italijo in

Ob ameriški obali

Buenos Aires, 13. maja, s. Severnoameriško mornariško ministrstvo je objavilo, da sta bili ob atlantski obali torpedirani dve ameriški tovorni letali srednje tonaze.

Buenos Aires, 13. maja, s. Ameriško mornariško ministrstvo poroča, da je bil pred ameriško obalo potoplen nizozemski trgovinski parnični srednje tonaze, ki je bil v službi Amerike.

Stockholm, 13. maja, s. Radijska služba agencije »United Press« poroča, da je nekaj osa podmornica potopila pri belem finetu samo poldrugo miljo od atlantske

obale neko angleško trgovinsko ladjo srednje tonaze.

Tudi že v zalivu Sv. Lovrenca

Buenos Aires, 13. maja, s. Kanadski mornariški minister je objavil, da je sovražna podmornica potopila neki parnični zaliv Sv. Sovranc. Izjavil je, da so bili že zdavnaj pripravljeni načrti za začetno plovbo v vojnem času in je dodal, da ne bo objavljen, če bodo se nadaljnje ladje torpedirane v tem zalivu, da sovražnik tega ne bi izkoristil. Smatral pa je za potreben, da kanadsko prebivalstvo opozori na operacije nemških sovražnih podmornic in kaudskih teritorialnih vodov.

Stockholm, 13. maja, s. Radijska služba agencije »United Press« poroča, da je nekaj osa podmornica potopila pri belem finetu samo poldrugo miljo od atlantske

Nemška ofenziva proti Kerču

Bitka, v katero posegajo močne letalske sile, se razvija od 8. t. m. dalje — Na Črnem in Azovskem morju je bilo potopljenih več sovjetskih ladij

In Hitlerjevega glavnega stana, 13. maja. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo včeraj naslednje poročilo:

Na polotoku Kerču so nemške in rumunske čete s podporo jakih letalskih sil 8. maja prešle v napad. Bitka je odtlej v polnem razvoju.

V borbi proti sovražnim ladjam v vodah okrog polotoka Kerča in ob južnovzhodni obali Azovskega morja so letalske sile potopile dve prevozni ladij s skupno 5000 tonami kakor tudi več manjših ladij. Nadaljnja tovorna ladja je bila poškodovana.

Na ostalem vzhodnem bojišču so se izjavili posamezni sunki sovražnika. Uspešno so potekli napadnali in udarni podvigi nemških, hrvaških in rumunskih sil.

Na Laponščinu in na murmansku bojišču so bili odbiti osamljeni napadi sibkih sovražnih sil.

Na Malti so nemška bojna letala bombardirala kljub neugodnim vremenskim prilikam še nadalje z dobrim učinkom letalske naprave otoka.

Na morju južno od Krete so bojna letala napadla v več valovih skupino 4 angleških rušilcev, ki so jo izsledila izvidniška letala. Z bombami so potopila 3 sovražne vojne ladje. V letalskih spopadih pa so sestrelili dve britanski letali, ki bi morali ščititi brodove. Pri tem napadu na nemški strani ni bilo nobenih letalskih izgub.

Ob nizozemski obali so 3 britanski bombardiralki tipa »Hudson« napadli nemški konvoj. Ladje vojne mornarice, ki so ščitile konvoj, so sestrelile vsa tri sovražna letala, ki jih ni uspelo doseči z bombami kak upih.

V času od 1. do 10. maja je britansko letalstvo izgubilo 161 letal, in teži 32 nadaljnja v Sredozemskem morjem in v severni Afriki. V istem času je bilo v borbi proti Veliki Britaniji izgubljeno 42 nemških letal.

Nemški list o bitki

Berlin, 13. maja, s. Ves nemški tisk komentira včerajšnje vojno poročilo in podčrtava važnost ofenzivnih operacij, ki so se pričele 8. maja na polotoku Kerču. Ze

5 dni so nemške in rumunske čete, piše »Börsen Zeitung«, v veliki bitki s sovjetimi silami, ki jim je v pretekli jeseni uspelo izkratiti se na skrajnem vzhodnem delu Krima. V sledenih mesecih so Sovjeti izvedli, kakor je znano, neštete mnogostevne napade in so se izkrali ponokod tudi vzdolju južne obale z namenom, da bi pregnali nemške in zavezniške čete s Krima. Vsi napadi so se bedno izkalovali in sovjetni je utpel ogromne izgube. Tudi intervencija sovjetske mornarice s Crnega morja ni nič pomagala in je sovjetsko brodovje doživelu hude poraze, mnogo transpotov so bili potopljeni v ozemlju Kerča.

Glasilo nemških oboroženih sil opozarja na neko posebno okolnost. Dejstvo, da so se operacije na polotoku Kerču pričele 8. maja pojavi načelno zatrdirila, ki jih je dal Churchill dne 10. maja. Angleški ministri predsednik je optimistično izjavil, da mu ni nicesar znano o nemških pripravah za večji napad na vzhod. Močno je samo dvoje, pravi list. Ali je Moskva Churchillu prikrivala, kar se je že pričelo, ali pa je bil Churchill o tem obveščen in zopet kakor že tolkokrat lagal. Vsekakor je bil njegovo napovedovanje, kakor že neštetočrat z dejstvi demantirano.

To pot so pričele z napadom nemške in rumunske čete. Poleti bo svet imel priliko spoznati vrednost nekaterih Churchillovih izjav. Dotlej pa Angleži lahko premislijo o nekem drugem dejstvu, in sicer o potopitvi treh rušilcev južno od Krete. O operacijah na Krimu doslej še ni podrobnej vesti. Vendar se je izvedelo, da nemško letalstvo učinkovito posega v operacije na kopnem in s tonami bomb ruši sovražne postojanke. Trdnjava, ki so si jo Sovjeti zgradili na tej ožini, da bi za vedno zaustavili nemške čete, se je že v prvih dneh pričela rušiti.

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 13. maja, s. Poleg pregleda izjavljivih sovjetskih ofenzivnih operacij na odscku Hila je objavljen glavni stan, da je

finsko topništvo učinkovito oviral utrjavala dela Sovjetov. Na fronti pri Aunušu so bila na delu finske patrolje, ki so počnale v zrak mnoga sovjetskih zaklonišč.

Švedske in danske dobave

Finski

Stockholm, 13. maja, s. V Stockholmu je podpisana trgovinska pogodba s Finsko, ki bo veljala do konca tega leta. Švedska bo v tem času izvzela na Finsko za 35 milijonov švedskih kron zelenega, jekla in strojev. Določbe o plačilnem prometu so za Finsko zelo ugodne. Poleg tega je prav te dni Danska stavila Finski na razpolago kredit v znesku 35 milijonov kron za nabavo živiljenskih potrebskih na Danskom,

Dan vojske na vzhodnem bojišču

Z vzhodne fronte, 13. maja, s. (Porocilo posebnega dopisnika agencije Stefani.) Na nekem odsekcu junajske divizije Torino so proslavili dan in imperija in vojske. General Messe je pripel na prsa hrabrih borcev odlikovanja za hrabrost in je nato nagovoril čete ter poveljeval sposobnost borcev, ki so se desili po epičnem pohodu iz vzhodne Rumunije kljub vsem težavam in sredni nepristnosti. Počasni generali so se zavestili, da so zavestili nemške čete s vzhodnem bojiščem.

O operacijah na Krimu doslej še ni podrobnej vesti. Vendar se je izvedelo, da nemško letalstvo učinkovito posega v operacije na kopnem in s tonami bomb ruši sovražne postojanke. Trdnjava, ki so si jo Sovjeti zgradili na tej ožini, da bi za vedno zaustavili nemške čete, se je že v prvih dneh pričela rušiti.

Na polotoku Kerču so se izsledila izvidniška letala, ki so zadržala vzdolju južne obale.

Poleti so se izsledila izvidniška letala, ki so zadržala vzdolju južne obale.

Na polotoku Kerču so se izsledila izvidniška letala, ki so zadržala vzdolju južne obale.

Na polotoku Kerču so se izsledila izvidniška letala, ki so zadržala vzdolju južne obale.

Na polotoku Kerču so se izsledila izvidniška letala, ki so zadržala vzdolju južne obale.

Na polotoku Kerču so se izsledila izvidniška letala, ki so zadržala vzdolju južne obale.

Na polotoku Kerču so se izsledila izvidniška letala, ki so zadržala vzdolju južne obale.

Na polotoku Kerču so se izsledila izvidniška letala, ki so zadržala vzdolju južne obale.

Na polotoku Kerču so se izsledila izvidniška letala, ki so zadržala vzdolju južne obale.

Na polotoku Kerču so se izsledila izvidniška letala, ki so zadržala vzdolju južne obale.

Na polotoku Kerču so se izsledila izvidniška letala, ki so zadržala vzdolju južne obale.

Na polotoku Kerču so se izsledila izvidniška letala, ki so zadržala vzdolju južne obale.

Na polotoku Kerču so se izsledila izvidniška letala, ki so zadržala vzdolju južne obale.

Na polotoku Kerču so se izsledila izvidniška letala, ki so zadržala vzdolju južne obale.

Na polotoku Kerču so se izsledila izvidniška letala, ki so zadržala vzdolju južne obale.

Na polotoku Kerču so se izsledila izvidniška letala, ki so zadržala vzdolju južne obale.

Na polotoku Kerču so se izsledila izvidniška letala, ki so zadržala vzdolju južne obale.

Na polotoku Kerču so se izsledila izvidniška letala, ki so zadržala vzdolju južne obale.

Na polotoku Kerču so se izsledila izvidniška letala, ki so zadržala vzdolju južne obale.

Na polotoku Kerču so se izsledila izvidniška letala, ki so zadržala vzdolju južne obale.

Na polotoku Kerču so se izsledila izvidniška letala, ki so zadržala vzdolju južne obale.

Na polotoku Kerču so se izsledila izvidniška letala, ki so zadržala vzdolju južne obale.

Na polotoku Kerču so se izsledila izvidniška letala

**Visoki komisar za Ljubljansko pokrajinou
in Poveljnik XI. Armatnega Zbora**

glede na Razglas z dne 24. aprila 1942-XX.

dajeta na znanje:

V noči na 6. maj t. l. so oboroženi komunisti ugrabili v krajnji Bistrica 7 slovenskih civilistov, od katerih trije so bili najdeni ubiti.

V naslednji noči so ubili teroristi v okoli Rovt neko žensko, ki se je branila pridružiti se njihovemu zločinskemu postopanju.

Dne 8. t. m. so uporniški elementi v bližini Zagradca zabrtno napadli neki avtobus ter so ranili enega karabinjerja in ubili enega Slovence.

Istega dne so udrli nekateri komunisti v neko tovarno ter pri tem pokvarili stroje in grozec z orozjem pozvali delavstvo, da naj zapusti delo.

Ker je potekel določeni čas, ne da bi se našli povzročitelji zgoraj omenjenih zločinov, je bila v smislu določil Razglas z dne 24. aprila t. l. odrejena ustrelitev 9 oseb, ki so zanesljivo krive terorističnega in komunističnega udejstovanja.

Ustreljeni so bili danes ob 6.30 ur.

Ljubljana, dne 12. maja 1942-XX.

General Poveljnik Visoki komisar XI. Armatnega zobra za Ljublj. pokrajinou Mario Robotti Emilio Grazioli

Novi kvestor v Ljubljani

Ljubljanski Kvestor g. Hektor Messana je bil službeno povisan in dočlenen za važno nalogu nadzorstva v območju področja. Gospod Messana bo te dni zapustil Ljubljano in se napotil na svoje novo službeno mesto. V našem mestu je organiziral novo italijansko kvesturo ter izvedel zlitje z bivšo jugoslovensko policijo.

Za njegovega naslednika je imenovan in je že prispel v Ljubljano Kvestor dr. Dominik Ravelli, doslej Kvestor v Cuneu, ki ima za seboj že sijajno službeno pot Med drugim je po nalogu rimske vlade organiziral bolivijsko policijo.

Preosnova dijaških domov

Ljubljana, 12. maja
V skladu z odredbami Visokega komisarija za Ljubljansko pokrajinou je z odredbo z dne 8. aprila 1942-XX o preosnovi dijaških domov sklical zaupnik vseučiliške organizacije na sestane predsednike upravnih odborov naslednjih dijaških ustanov: Akademski dom, Jeziljev akademski dom, Akademski kolegij, Črnilov akademski dom in Dom visokošolsk, na katerem je poročalo o potrebi nove organizacije dijaških domov, ki naj bi dovedla do izpolnitve teh domov. Delegat za nadzorstvo dijaških domov je opozoril tudi na potrebo, da bi se proučila možnost razširjenja nekaterih domov, tako da bi bilo v njih prostora za večje število gojencev.

V sporazumu z navedenimi predsedniki je dr. Carrera odločil, da bo odsej osebno prisostvovati sejam upravnih odborov, da bi mogel poročati pristojni oblasti o poslovanju domov in po potrebi tudi predlagati morebitne spremembe za boljše podporno delovanje teh ustanov.

Naše gledališče

DRAMA
Sreda, 13. maja: ob 17.30: Zaljubljena Žena. Red B.
Četrtek, 14. maja: ob 14.: Lepa pustolovsina. Izven. Znižane cene od 12 lir navzdol. Ob 17.30: Vdova Roštinka. Red Četrtek

Petak, 15. maja: ob 15.: Ifigenija. Izven. Dijaška predstava. Zelo znižane cene od 10 lir navzdol

Sobota, 16. maja: ob 17.30: Konto X. Izven. Znižane cene od 12 lir navzdol

Tridejanska komedija Giovannija Cenzata: »Zaljubljena žena« je igra o zakonskem trikotniku. Sodobno pojmovana snov pokaže borbo zaoknske žene in ljubice za ljubezen moža. Delo ni brez psiholoških mikavnosti in resnic, ter pokaže dovoj verjeten slučaj iz življenja. Igrali bodo: Sereno — Severjan, Fabrizia — Nakrst, Eleno — V. Juvanova, Agna — Gregorin, Ano — Nablocka, Cortinija — Peček, Antonellija — Brezigar. Režiser: prof. O. Šest. Inscenator: inž. E. Franz.

OPERA

Sreda, 13. maja: ob 16.30: Evgenij Onegin. Red Šeda.
Četrtek, 14. maja: ob 15.: Faust. Izven. Petek, 15. maja: zaprt. (Generalka) Sobota, 16. maja: ob 17.: Boccaccio. Premiera. Red Premierski

Opozorjamo na začetek opere »Evgenij Onegin«, ki bi ob 16.30 ur. V tem glasbenem delu P. I. Čajkovskega, ki je komponirano na osnovi Puškinove pesnitve, bodo peli: Larino — Poličeva, Tatjana — Heybalova, Oigo — Spanova, Oneginja — Primožič, Lenskega — Sladolej, Gremina — Lupša, Filipjevno — B. Stritarjeva, Triqueta — B. Sancin, Zareckega — Doiničar, stotnika — Skabar, Gillota — Menčin. Dirigent: A. Neffat, režiser: C. Debevec, zborovodja — R. Simoniti, koreograf: ing. P. Golovin.

Premiera Suppéjeve operete: »Boccaccio«, bo v soboto za red Premierski. Sediba partij bo sledič: Boccaccio — Maja Mlejnikova, Loheringhi — Anžlovar, Lambertuccio — Zupan, Scalca — M. Sancin, Leonetto — B. Sancin, Flametta — Barbileča, Beatrice — Polajnarjeva, Paronella — Poličeva, Izabella — Spanova, Pietro — L. Drenovec, kolporter — Dolničar, majordom — M. Gregorin, Filipa — Skeletova. Dirigent: R. Simoniti, režiser: C. Debevec.

Klasicirajte v „Sl. Narodu“!

Vrabci — škodljivci na vrtovih

Veliko škodo delajo na grahu — Kako preprečimo škodo?

Ljubljana, 13. maja.

Komaj smo obdelali vrtove, že smo se začeli batiti škodljivcem. Lani smo bili skoraj vse leto v boju z njimi in marsikdo je utpel veliko škodo. Zgodaj spomladi, čim je vzklik fižol, so ga napadli polži. Tu in tam so ga povsem obzrlji, da so pridevalci morali drugi saditi. Toda polži so bili vztrajno na uničevalnem delu. Pozneje so napadle zlasti vrtni rastline uši. Hralli so paradičniki, posurenje in pozneje počneli je krompir. Kapušnice so napadale gosenice. Vsem tem škodljivcem so se pa na presečenje marsikoga pridružili še vrabci.

Vrabci niso bili nikdar posebno priljubljeni med pticami. Nekateri prijatelji žavali v mestu jih sicer radi pitajo čez zimo in jih zagovarjajo, da kdo kaj pove na škodo vrabčega ugleda. Vrabec je meščan med pticami; najraje se drži mestnih hiš. Strahu skoraj ne pozna in na glasu je kot najbolj predren. Prijatelji ptic trde, da vrabci preganja ptice pevke iz naših vrtov, da jim odieda hrano in celo napada mladiči ptic pevk. Kjer se naselijo vrabci, se ptice pevke ne počutijo več dobro in se kmalu umaknejo. Vrabci zavladajo sami in se zelo razmnože. Medtem ko so ptice pevke zelo koristne in pomagajo sadjarjem univerzitativne sadne škodljivce, vrabci nihče ne prípisuje teh zaslug.

All spada vrabec med koristne ali škodljive ptice? V splošnem doslej niso veljali za izrazite škodljivce kakor n. pr. vrane. Vendar so na kmetih že od njega dni na glasu kot škodljivci. In sicer, ker delajo precej veliko škodo na prosu. V nekaterih krajih vrabce preganjajo, ali jih vsaj skušajo pregnati kakor vrane. Vrane delajo kmetom največjo škodo na pojni spomladi, v času saditve koruze. Ko koruza začne rasti in se nežna rastlinska pokša iz zemlje, gredo vrane »na pašo«. Pulijski rastlinci in zobjejo se ohranjeni zrnje. Posebno veliko škodo delajo na Barju, kjer je zemlja zelo rahla in se koruza ne more v začetku tako močno zakoreniniti. Vrabci pa začnijo delati večjo škodo na poljih šele, ko zori proso. Spuščajo se na njive v celih jatah in včasih oskušajo proso od zadnjega zrna. Ne boje se strašil, saj že ne prestarijo niti želave. Moral bi jih neprestano sproti pregnati. Čim jim obrneš hrab, se vrnejo in gostila se nadajuje.

Mesčani sicer poznajo vrabce, da so zelo predrnji in da tudi radi kradejo, da se pretepojajo med seboj, vendar se jim zde simpatični, najbrž prav zaradi njihove predrnosti. Nekateri jih zagovarjajo in

taje, da vrabci preganjajo ptice pevke. Vendar nekaterim vrabci že presedajo tako so se razmnožili, ob hišah ne vidijo več druge ptice. Ptice pevke so se menda v veliki večini umaknile v Tivoli, kamor vrabci ne slijijo. Počutijo se bolje ob hišah. Gnezdiščo ob strelnih žlebovih, v ventilačnih odpotinah v zidovju hiš in na bogatih pročeljih, včasih celo tek ob oknih. Kjer se naselijo, postanejo kmalu absolutni gospodarji med pticami. Pozimi zagospodarijo tudi v ptičih krmilnicah: najbolj so vedno lađni in požrešni. Zdi se, da so tudi zelo vročekrvni in se pretepojajo tudi med seboj, ne je z drugimi pticami. Predrnji so tako, da se ne boje mnogo nitki košči in jih zobjejo pičo izpred kljunov.

Zadnja leta pa celo opažamo, da so vrabci postali vrtni škodljivci. Marsikdo se je čudil lani, kdo mu je tako neusmiljeno mesaril grah na vrtu. Mnogo stročja je ostalo povsem praznega. Bilo je nenavaden spretno izluščeno. Škodljivci so odpriali stroke in zobali zrnje. Dokler vrtnarji niso videli pri tem škodljivem delu vrabcev, jim ni prišlo niti na misel, da so se na grah spravili ptiči. Kdo je pa veden, da vrabci čisto tudi grah! Se celo zredno se jim je prijavil. Ce so ga napadli in poskusili, se pa niso več odpovedali. Ni jih bilo mogoče pregnati. Kakor da so izizzili vrtnarje, so se ne prestapajo vršec vravali. Vrtnarji so včasih že besni posegali po kamenju, vrabci pa, kakor da so se jim posmehovali, so menda celo med letom lušili grah in se umaknili same iz nevarne bližine do naslednje prilike.

Ce smo se čudili, da vrabci čisto tako zrnje graha, se zdaj marsikdo še bolj čudili, da se pasejo tudi na nežnem grahu, ki se je komaj pokazal iz zemlje. Nekaterim vrtnarjem so ga okljivali povsem, kako da so ga obzrlji polži ali uši. V začetku nekateri niso niti opazili, da so se vrabci spravili na mladi grah. Zdaj je pa že skoraj prepozno preganjal škodljivca. Najbolj je bi skoraj kazalo grah saditi se enkrat. Glavno vprašanje pa je, kako bi vsaj učinkovito zastrašili vrabce, če jin že ne morejo pregnati. Nekateri dela strašila iz papirja ali krp, zopet drugi skušajo zavarovati grah s trakov, ali z motovozom, ki jih prepletejo ob rastlinah ali pa tudi z gosto postavljenimi vejamami, ki so že takoj potrebne, da se rastline oprajo ob njih. Potrebna je res velika iznadljivost in prav blilo, da bi vrtnarji, ki se uspešno bore z vrabci, povedali kaj o svojih izkušnjah.

Izredna lahkovostenost in zaupljivost cskodovancev

je omogočila zgoverni Franji Drmotovi, da jih je prevariila za znesek okoli 10.000 lir — Obsojena je bila na 1 leto in 10 dni robije

Ljubljana, 13. maja

Pred malim kazenskim senatom ljubljanskega okrožnega sodišča se je včeraj zagovarjala 40letna žena mestnega delavca Franja Drmotova. V treh obtožnicah jo je državno tožilstvo tožilo zaradi številnih obtvoritev izvršenih prevar, ki so se vse zgodile že leta 1940. Obtožnico je na razpravi zastopal državni tožilec Branko Gojšar, sodni kolegij pa so sestavljali predsedniki dr. Felacher, kot sosednika pa soščnika na poslu. Rajko Lederhas in Ivan Kralj.

Drmotova doslej ni bila kaznovana. Pred dvema letoma pa je po bogove kakšnem nagibu začela s prevarami in v kratkem času izvabila številnim oskodovanjem skupno 27.666 din. Obtožnica je izredno zgrovorna, ima bujno domisiljko, duhapiroso se zna rešiti iz kocijevega položaja in tako ji uspelo, da je svoje žrtve, izbirajoč jih večinoma med preprostimi, revnimi ljudmi z lahkoto premajlja, da so ji zapali izredno visoke zneske še potem, ko so bili že enkrat prevarjeni. Obtožnica je naštevala, da je izvabila Mariji Zajčevi 2800 din, Ivani Mušičevi 999.50 din, Pavšel Mariji 2000 din, Jožefi Volkarjevi 8040 din, Francu Klemencu 8500 din, Ivanu Zagričniku 400 din, Ivanu Rekarju 1000 din, Miru Tomaziču 280 din, Jeli Štembergerji 150 din, Ivanu Pogačarju 600 din, Antoniju Smrtnikovi 1300 din, Mihaelu Urbanu 1097 din in Jeri Snojevi 500 din. Kasneje je izvabila še Marjeti Klinarjevi 470 lir, Ivanu Lahovi 62.70 lir, Josipini Šlebrijevi 900 lir, Apoloniji Pavlinovi pa 450 lir. Vse te zneske so ji oskodovanci zaupali, ker jim je obiljuba, da jim bo dobavila moko, sladkor, olje in druga živila po izredno ugodnih cenah.

Otožnica je na razpravi zanikala krvino in trdila, da je postala žrtev nekega po imenu neznanega železničarja. Svoj zagovor, ki je bil v mnogih točkah otipljivo neresničen in so mu vse navzoči dobudošno smejali, je vzdrževala do konca razprave, čeprav je bilo očitno, da ji bo bolj škodil kakor kritiš. Po njenem zatrjevanju se je že zlezničarjem, ki naj bi bil dobavitelj živil, sestajala kar na trimostku, kjer mu je izročala denar, obenem pa prevezala tudi dobavitev, kolikor jih je dotični železničar izpolnil. Mož je pa po njenem zatrjevanju ni dočikal vsega naročenega blaga, vendar obtožnica ni pojasnila, zakaj ga ni za znesek, za katerega jo je obtožnica neznanico šla preko tega, da je bila njene žrteve večinoma socialno slabki ljudje, ki so ji zaupali vse svoje skozi dolga leta spravljane prihranke.

To dejstvo je v svojem gorovcu podčrtal zlasti državni tožilec, ki je plediral glede na naivni in neresni zagovor obtoženke za strogo kazen. Branilec pa je meščan predlagal, naj sodišče da preiskati obtoženko zdravnikom, če da bodo morda ugotovili, da so svoja dejanja sploh ni odgovorna.

Senat je po kratkem posvetovanju zavrnil predlog branilca in spoznal obtoženko za krivo v smislu vseh treh treh obtožnic in jo obsojal po § 337, 67 in 62 na eno letno zapora pogojno za dve leti. Ta odlog kazni je bil sedaj preklican in izrečena enotna nepogojna kazen. Vsem oskodovancem mora povrniti zneske v višini starne skode. To sodišče je sodišče utemeljilo s tem, da pač ni moglo verjeti njenemu zagovoru, ker so

vse izpovedi prič govorile za njeno krvido. Obtožnica s sodbo ni bila zadovoljna in je privila prijav.

Iz Spodnje Štajerske
— Gosp. v mariborskem gledališču. Mariborsko gledališče je v prizorišču v nedeljo prijavljeno Loharjevo opereto »Dežela smehljaca«. Vlogo grofice Lise je igrala članica celovskega deželnega gledališča Mary Hall in dosegla je velik uspeh.

— Zanimivo predavanje v Mariboru. V ponedejek je predaval v Mariboru kapitan Ernst Peche o svoji pustolovski vožnji z ladjo »Satana« v Indijo. Predavanje so spremljale sklopitične silke.

— Novi grobovi. V Pobrežju pri Mariboru sta umrli posestniki hčeri Josefine Mache, stara 34 let, in zasebnica Marija Horvat, stara 74 let. V Mariboru sta umrli delavci Maria Ornig, stara 75 let in zasebnica Ana Ilec, v Pirku je umrl posestnik Anton moder. V Celju zasebnica Antonija Gračner, stara 67 let, v Smartnem na Pohorju pa zasebnica Ivana Furman, stara 74 let.

— Nesreča. V okolici Maribora se je pripetila v nedeljo popoldne težka nesreča. Nekti okrog 15 let starci vajenec je našel v Pirku patronu in jo pokazal sinovoma krojaškega pomočnika Stičla. Stičl sleten Hermanu in 10letnemu Edvardu. Dečka sta se igrala in težje.

— Kulturno zasedanje Štajerske Heimatbundu. Včeraj je bilo v Mariboru prvo kulturno zasedanje Štajerske Heimatbundu. Na njem je poročal vodja kulturnega urada v nemškem državnem propagandnem vodstvu Carl Cerff.

— Druga produkcija gojencev šole GM Glasbo ljubeče občinstvo ni štedilo z izrazi zasluženega priznanja

Ljubljana, 13. maja

Malo gospodarstvo – velika zadeva

Vprašanje malih silosov za kromo, razna navodila za rejo, velika farma malih živali

Ponedeljek, 11.maja
Če govorimo o malem gospodarstvu, o gospodarski povzroči in smotri ureditvi – ne te o reji malih živali – v gospodinjstvih, v meščanskih in kmečkih družinah, nikakor ne smemo omalovaževati te »male« zadeve. Pomagati malemu človeku – to je velika zadeva; malo gospodarstvo – kar pač zdaj razumemo pod malim gospodarstvom – ni mala stvar. Organizacija malega gospodarstva pomeni izboljšanje splošnega gospodarstva; pri nas ima tem večji posen, ker je večina gospodinjstev revnejših. Začeti je treba z malim, podrobni delom in z izboljšavami, z okoriščanjem vseh dobrin in organizacijo dela v družinah malega človeka. Zato ne smete mislit, da gre zgolj za rejo kuncov ali morda za to, ali naj redimo golobe ali kokoski, ko govorimo o malem gospodarstvu. Program organizacije malega gospodarstva je mnogo obširnejši. To je razvidno tudi iz vseke številke »Malega gospodarstva« in v njej najde razen zelo koristnih navodil za malo gospodarstvo tudi številne pobude za potrebe ureditve, ki bi služile splošnemu gospodarstvu.

Mali silosi

V dvojni, 4./5., številki »Malega gospodarstva« priporoča urednik, naj bi si rejci začeli graditi male silose. Pravilno pravi, da so o silosih napisane že cele knjige, namreč o velikih silosih, ki pa za reje malih živali nadavno ne prihajajo v poštev. Tehniki bi pa nedvomno lahko rešili vprašanje izdajanja malih silosov. Mali silosi bili izrednega pomena za reje malih živali, zlasti za meščanske. V pretekli zimi je zavladalo veliko pomanjkanje krme za male živali in reja je bila zaradi tega celo resno ogrožena. V resnicu se je zaradi tega število malih živali pozimi precej skrčilo. Če je pa pozimi primanjkovalo krme, s tem ni rečeno, da je bil porabljen ves pridelek krme res za krmiljenje ter da so živali sploh dobile vse, kar bi lahko služilo za dobro kromo. V poletnih mesecih, ko bi lahko zbirali kromo, nas ni dovolj skrbelo, kako bomo prehranili živali čez zimo, pa tudi pogamati si nismo mogli. Če bi imeli male silose ali če bi rejci imeli skupna večja skladališča krme, bi ne bilo vseh teh težav.

Preprosta rešitev

Pisec priporoča zgraditev preprostih male silosov, ki ne bodo zahtevali tudi pri najrevnejših rejcih prevelikih stroškov. To so v pravem pomenu besede miniaturni silosi. Dovolj je kanalska betonska cev v premeru 60 cm (meter visoka). Silos si naредi rejet takole: betonsko cev postavi v približno tri četrte metrov globoko jamo. Jamo okrog cevi zasuje in zatlači z zemljo. Tla v cevi zabetoniram in zagladimo, da so nepročuvana. S tem je silos v glavnem že gotov. Dobili smo dobro posodo za shranjevanje krme. Iz zemlje naj štri: le okrog četrt metra, a tudi ta del je treba obuti. Silos dobri še pokrov, ki je povsem gotov. Pokrov mora tesno zapirati cev in mora biti obtezen, tako da leži vedno na krmi, ki jo kisamo v silosu. Potrebno je, da silos zavarujemo tudi pred dežjem, in sicer s preprosto streho. Silos, zakopan v zemlj, varuje pozimi krmo pred mrazom. Silos polnimo čez leto, zlasti v zgodnjem jeseni, z ostanki zelenih priedelkov, povrtnine itd. Ta krma pa mori biti vselej dobro obtezena, tako da jo sok preplavlja. Že v en sam silos lahko shranimo za zimo mnogo krme. Rejec, ki ne redi posebno mnogo živali, si bo lahko prihranil za zimo v takšnem malem silosu dovolj krme. Posamezni rejci si pa lahko urede tudi po več takšnih silosov ali na podoben način enega večjega. Tako je preprosto rešena silno pomembna zadeva; če bi imeli naši rejci takšne male silose že lani, bi mnogo laže prestali zimsko krizo in obvarovali bi mnogo več živali.

Farma malih živali

Da je med našimi rejci ali malimi gospodarji tudi precej res podjetnih in ne zgolj delavnih in požrtvovalnih ljudi, smo opozorili, ko smo pisali o delovanju Splošne železničarske gospodarske zadruge (»Zegoza«). Mali gospodarji se ne počajo le z malimi zadevami; sposobni so tudi za širokopotezne gospodarske akcije. To nam dokazuje tudi ustanovitev farme za rejo kuncov (angorske pasme) na Muljavi. To je edina farma te vrste pri nas. S to farmo je bilo ustavljeno veliko rejsko središče, neogibno potrebljivo, da se čim bolj razširi reja angorcev. Zdaj stoji na Muljavi že 120 kunci, ki so narejene enotno po načrtu inž. L. Pipana, razen tega je pa še pripravljenih 300 tekskih kuncov za prevoz. Postavljajo tudi dve precej visoki lopi, v obsegu 31×4 m. Ni mogoč pa le hlevkov za rejo živali, temveč so tudi prepeljali tja živali. Dosej je na Muljavi zbranih 50 samic in 30 samcev angorcev. Razen tega rede se nekaj belih ovčev in čincilcev. Mnogo samic je že opremljenih in kmalu bodo dobile mladiče. V farmi bodo redili predvsem angorce, vendar ne bodo zanesljivi tudi drugih rejskih strok. Tako pripravljajo umetno valjenje iz okrog 400 jajc stajerk in rodajlendk. Rodajlendk namenjajo rediti toliko, da bodo lahko z vzornimi plemenskimi živalimi lagalji primerno mestne rejce, ki jim je ta pasma najbolj priporočljiva.

Prehod na krmiljenje z zeleno krmo

Težave z zimskim krmiljenjem živali so v glavnem že prestane. Tako že delj časa opazimo, da rejci nabirajo regrat za kuncem. V tej prehodni dobi, ko rejci začenjajo krmniti živali (predvsem kunce) z zeleno krmo, je pa tudi nekoliko kritična. Potrebuje na primerne previdnost, na kar je treba opozoriti zlasti začetnike. Če je prehod na zeleno krmo prenagel, živali obbolejajo. V začetku je potreben ujaviti počasi zeleno krmo. O tem najde v »Malem gospodarstvu« tudi dobra navodila. Pisec trdi tudi, da zelena krma mladičem ne škoduje, kakor misljijo nekateri, odnosno da jim mnogo manj škoduje kakor odraslim živalim. Pri nabiranju zeleno krme je treba posebne previdnosti, da ne pramešamo strupenih zelišč. Medtem ko živali znajo že izbiti med užitnimi in strupenimi zelišči, mladiči pohrustajo vse po vrsti. Rejec bi moral poznati vsaj nekatera strupena ze-

lišča, ki bi jih ne smel mešati med krmo, na primer: zlatico, naprstec, trobeliko, pikasti misječ, kristavec in volčji mleček. Sicer pa lahko kunce krmimo skoraj z vsem, kar je zelenega, na primer s travo vsake vrste, razen trave z močvino, z regatom, trpotcem, rmanom, koprivami, detljivo, v lasti z lucerno. Pač pa ne smemo kuncem polagati preveč detelje, da jih ne napne. Ni priporočljivo nabirati zeleno krme ob prometnih cestah, ker je tam nadavno ponesnažena. Poslej bo vedno več ostankov povrtnine. Konce lahko krmimo z ostanki zelenih, peteršilja, špinaca, pelina, mete, zelja, ohrvata, solate itd. Uporabljiv je pa tudi vrtni plevel.

Veterinarska ambulanta

Sleheni rejec bi moral biti dobro poučen o veterinarski ambulanci, če že sam ne more razpoznavati najpogostejših bolezni pri živalih. Veterinarska ambulanca je neogibno potrebna v vsakem kraju, kjer

rede precej živali. Rejec bi moral posvetiti mnogo večjo pozornost združevanju svojih živali, zato pa tudi povsem zaupati veterinarju in se obratiči ob potrebi brez odlašanja nanj. Prav zaradi obbolevanja živali je reja pogosto neuspešna in rejci trpe veliko škodo. To je pa tudi splošna gospodarska škoda. »Mali gospodarje opominja pomembno nalogo že s tem, da objavijo redne poučne sestavke veterinarija o boleznih živali. Članom društva »Mali gospodarje« se nudi posebna ugodnost, da imajo v veterinarski ambulanci pri pregledu živali 50% popusta. Revnejsi so pa uživali celo pravico do brezplačnega pregledovanja živali, plačevali so le stvarne stroške in malenostno pristojbino za potrdilo društva. — Poslovovanje veterinarske ambulance pod čim ugodnejšimi pogoji za reje je eden glavnih pogojev uspešne, smoterne reje malih živali. Ustanje je, da bodo organizirani rejci dosegli tudi vzorno ureditev te zadeve.

DNEVNE VESTI

— Ureditev turističnih poti in zdravstvenih naprav. Kakor poroča AGIT, je sedajno vojno stanje zavrnlo skoro vse turistični promet. Pristojni činitelji pa so zato podvojili svoje nadzorstvo in pomoč turističnim v hoteljskim napravam, da bodo sposobne takoj po vojni znova ustrezati svojim namenom. V tem pogledu so izšle nekatere nove pobude. Odobrejena je bila gradnja 6 novih planinskih zavetišč, obenem pa bodo pregledana tudi že vsa obstoječa. Izdelujejo tudi obsežen načrt za ureditev vseh planinskih turističnih poti, znakov, kakor tudi za planinsko zdravstveno službo. Ta vprašanja so izredno važna za italijanskim turizem in alpinizem ter bodo pravilno rešena zaročila njenemu nadaljnemu razvoju. Izvedba del bo pod nadzorstvom Ministrstva za narodno prosveto po vrednjena Italijanskemu alpinističnemu društvu.

— Dela italijanskih piscev v tujini. V okviru stremljenja, da se čim bolj razširi vpliv italijanske kulture preko mej Italije, je vredno omeniti ustanovitev novega odbora, ki bo njegova naloga pospešiti prevoze italijanskih piscev in jih založiti v založbi, za katero je dalo izpodbudo Ministrstvo za narodno prosveto. Ta odbor ima svoj sedež pri Italijanskem društvu avtorjev in založnikov. Svoje delo bo naložil na mrežo zaupnikov v vseh glavnih evropskih mestih. Ti zaupniki bodo v stikih s tujimi založniki, ki jim bodo predlagali najboljša italijanska slovstvena in znanstvena dela zaradi prevajanja in izdajanja. Omeniti je treba končno, da so bile določene posebne nagrade, ki bodo podljene tistim založnikom, komisionarjem, knjigarnjem in grafičnem industrijem, ki bodo sodelovali in imeli zasluge za širjenje italijanske knjige v tujini. Za podejovanje nagrad bo služil poseben fond, v katerem je preko dva in pol milijona lire.

Sneguljčica

in sedem škratov

— Radijski in kinematografski aparati v solah. Ministrstvo za narodno vzgojo je upoštevajoč važnost radia in kinematografa pri šolskem pouku sklenilo letos številni leti aparatorov za šolsko uporabo znova povečati. Obseg uporabe radijskih aparatorov v solah je sedaj že tolikšen, da je mogoče trdit, da je radiofonija v italijanskem šolskem pouku nepogrešljiva. Italijanske šole imajo sedaj po številu razpoložljivih radijskih aparatorov nadomnevno pravstvo. Osnovne šole razpolagajo trenutno že z 40.000 radijskimi aparatori, srednje in visoke šole pa jih imajo okoli 20.000. Vzpostavno se je razvijala in uveljavljala v šolah tudi kinematografija, ki jo je pospeševalo posebno v ta namen ustanovljeno društvo pod predsedstvom Ministra za narodno vzgojo.

— Zelezniska dela izvedena do 21. aprila. Vojni naporji so tempo izvajanja zelzniških del znatno zmanjšali, nekatera dela so moralna biti celo prekrajena in druga že v svojem začetku odložena. Nekatera zelzniška dela pa so bila izredno nujna in tu je bilo potrebno izvedbo pospešiti, tako da je bil čim prej dosežen smoter, zaradi katerega so jih gradili. Med drugimi zelzniškimi deli je treba zlasti omeniti razširitev v ureditev mnogih postaj, razširitev električne mreže in elektrike kot pogonskega sredstva, izboljšanje prog, signalnih in varnostnih naprav in še nekatera druga gradbena dela. Posebno važnega značaja je v pogledu državne avtarkije je naprava, ki bo služila za pridobivanje metana. Ta plin je namenjen pogonu motorjev, zgrajenih za uporabo nafta, kasneje pa preurejenih na pogon z metanom. Skupno so zelzniška dela končana do 21. aprila letos zahtevala 4 milijone lire izdatkov v 136.000 delovnih dneh.

— Aparat, s katerim najdeš radij. Bolnišnik starčku, ki se je zdravil na kirurški kliniki v Padovi, je zaradi nepazljivosti izginil več cevk radija, vrednega več tisoč lir. Cevko so iskali vse povsod, pa jih niso našli. S posebnim aparatom, ki ga je izumil klinični docent prof. A. Drigo in s katerim je mogoče dognati bližnjo radija v razdalji več metrov, so končno našli dragoceeno zdravilno snov, ki je po posebnem nakanju začela v klinične odtocne narave.

— Do smrti povozena. 27-letna delavka Viktorija Borzolan iz Ferrare je šla na delo. Ko je hotela prekoraci progo jo je zajel stroj. Pod kolesjem vlaka je našla grozno smrt. Domnevajo, da se ji je mudilo na delo in da je hotela s takojšnjim prehodom čez tračnice preprečiti. Se več zamud, kar je postal za ubogo revico usodepolno.

— Najdba dragocene Napoleonove slike. Pri neki rodbini v okolici Castelfranco Veneto so našli dragocene slike Napoleona Bonaparta na konju. V kotu okvira je datum »A. A. 1806«. Domnevajo, da gre za umetnino. Andreja Apiani.

rede precej živali. Rejec bi moral posvetiti mnogo večjo pozornost združevanju svojih živali, zato pa tudi povsem zaupati veterinarju in se obratiči ob potrebi brez odlašanja nanj. Prav zaradi obbolevanja živali je reja pogosto neuspešna in rejci trpe veliko škodo. To je pa tudi splošna gospodarska škoda. »Mali gospodarje opominja pomembno nalogo že s tem, da objavijo redne poučne sestavke veterinarija o boleznih živali. Članom društva »Mali gospodarje« se nudi posebna ugodnost, da imajo v veterinarski ambulanci pri pregledu živali 50% popusta. Revnejsi so pa uživali celo pravico do brezplačnega pregledovanja živali, plačevali so le stvarne stroške in malenostno pristojbino za potrdilo društva. — Poslovovanje veterinarske ambulance pod čim ugodnejšimi pogoji za reje je eden glavnih pogojev uspešne, smoterne reje malih živali. Ustanje je, da bodo organizirani rejci dosegli tudi vzorno ureditev te zadeve.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave ob delavnikih ob 16. in 18.15, ob nedeljah in praznikih ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30

KINO MATICA • TELEFON 22-41

Razkošen ugledovski velefilm – velika ljubljanska drama

Navarska kraljica

Elsa Merlini, Gina Carvi, Leonardo Cortese, Clara Calamai itd.

O UNION • TELEFON 22-21

Izredno napet zgodovinski film

Maska Cezarja Borgia

O. Valenti, Glori in Elza B. Georgi

Danes zadnjikrat

KINO SLOGA • TELEFON 27-30

Najnapetnejši roman blesteče fantazije

Emilia Salgarija v veličastni filmski realizaciji

Dva tigra

Massimo Girotti, Sandro Ruffini,

s cirkularko. Približal se ji je tako nepredvidno, da mu je poškodovala prste na levem roku. — 81-letna Franja Bokalova, upokojena delavka tobakena tovarne, je padla in si poškodovala desno nogo. — 55-letni posestnik Ivan Petek iz Gorenje vasi pri Logatu je šel z vozom v volovsko vprej po vsakdanjih opravkih. Med tem ko je spokojno sedel na vozcu, so se nenadoma splašili voli. Skočil je z voza in si pri tem izpahnil levo roko v ramo.

Iz Ljubljane

—lj Nastanovitno vreme. Drugi dan lednjakov je še vedno tako nastanovitno vreme, da moramo biti pripravljeni na raznina presenečenja. Zračni tlak je zelo nizek in najbrž bo začelo deževati, če ne danes, pa jutri. Včeraj dopoldne se je zjasnilo in nekateri so mislili, da bo vreme zoper zatočila oblačna lepo, a popoldne se je začelo zoper oblačno. Danes dopoldne je bilo pretežno oblačno, vendar se je tudi nekajkrat pokazalo sonce. Če bi močnejše deževalo, bi se ozračje precej ohladilo in ledeni možje bi najbrž zoper utrdili svoj sloves. Vendar upamo, da letos ne bo več slane. Tudi izkušeni vrtnarji, dobrari vrami, misljijo, da slane ne bo več in da letošnji maj je lepši kakor lanski.

—lj Živilski trg. Danes je bil promet na trgu živilen kakor ob najzavajnejšem tržnem dnevu. To je treba v veliki meri prisposovati jutrišnjemu prazniku. Dovoz živil na zelenjadni trg je bil zelo dober. Branjeviči so bil založeni pristojno v zemlji. Prav tako je bilo danes mnogo glavnate salate. Pri branjevcih se gospodinje lahko še zlagajo z belusi, redkvico, rabarbaro itd. Naše zelenjadnice pa zlagajo trg najbolj z berivko, špinaco in sadikami. Najlažje prodajalke pridajejo križevi. Prav tako je bilo danes mnogo glavnate salate. Pri branjevcih se gospodinje lahko še zlagajo z belusi, redkv

Konzervna industrija v zastoju

Anglija in Amerika, ki sta zalačali ves svet z belo pločevino, je zdaj niti zase nimata dovolj

Ameriška vlada je morala odrediti skrčenje proizvodnje konzerv. Angleška vlada je pa morala s 1. majem sploh prepovedati konzerviranje rib in odštejevo izdelovali samo ribje pastete. Vzrok tiči v izgublju vzhodnoazijskega cina. S tem je izgubila ameriška in angleška industrija bele pločevine najvažnejšo sirovino.

Samo tri izvajajoče države

Bela pločevina spada med proizvode, ki zahtevajo zelo komplikirane tehnične naprave, in visoko kvalificirane delovne moći. Tuk pred prvo svetovno vojno je imela Anglija v skladu s svojim dominiračkim položajem v svetovni proizvodnji cina prvenstvo v proizvodnji bele pločevine. Sele leta 1913. jo je v tem pogledu prekobil Amerika, ki je ostala potem na vodilnem mestu. Na tretjem mestu je bila Nemčija, ki jo dosegla prav zadnja leta v proizvodnji bele pločevine velike uspehe. Vse države, kjer se proizvaja bela pločevina, so dobiti po industrijsko panogu poznej, ali pa še po letu 1930., kakor bivša Poljska, Kanada in Rumunija. Njihov pomen pa še daleč ni dosegal onega Združenih držav, Anglije in Nemčije. Leta 1937. je bil dosegel v proizvodnji bele pločevine rekord, kajti značala je 4.268.000 lgt; (1 lgt je 1.016 kg), v naslednjem letu je padla proizvodnja na 2.993.000 lgt. Za naslednja leta so bili objavljeni samo še podatki za poedinne države, tako da splošnega pregleda nimamo na razpolago.

Odlöčilen znak mednarodne proizvodnje bele pločevine je bilo pred vojno dejstvo, da so prihajale gledate izvoza v poštev sami tri države in sicer Anglija, USA in Nemčija. Anglija je bila glede izvoza pločevine na prvem mestu, ves ostali svet je bil odvisen od izvoza bele pločevine iz teh treh držav. Naslednja tabela nam kaže razmere v pogledu svetovne industrije bele pločevine.

Proizvodnja bele pločevine v lgt.

	1937	1938
USA	2.421.614	1.445.000
Anglija	957.800	610.000
Nemčija	263.011	242.719
Francija	121.000	129.000
Japonska	180.000	180.000
Britanska Indija	55.312	46.633
Spanija	8.948	35.369
Norveška	19.487	15.498
Kanada	20.000	25.000
Ceskoslovaška	10.350	10.000
Poljska	8.236	10.000
Rumunija	1.995	1.679
Belgia	—	678
svetovna proizv.	4.268.000	2.993.000

Anglija je preskrbovala pred vojno z belo pločevino svoj imperij. Združene države so zalačale zapadne države, Nemčija pa Evropo. Anglija je bila največji izvoznik bele pločevine, saj je izvajala okrog 50% svoje proizvodnje. Anglija je izvajala belo pločevino tudi v Iberoameriške dežele in Azijo, Nemčija je bila pa prodrla z njim zadnja leta tudi na prekmorska tržišča. Skupaj sta kril Amerika in Anglija okrog 77% površevanja po beli pločevini, ostala količina je pa odpadla v glavnem na Nemčijo.

Glavni odjemalci tvornice konzerv

Razmah svetovne industrije bele pločevine je sčasoma v roki in industriju konzerv, ki je napredovala zlasti po prvi svetovni vojni. V takih razmerah je rabila industrija bele pločevine vedno več cina. Polagoma se je razvila industrija bele pločevine v največjega porabnika cina. Na drugi strani je pa industrija konzerv porabila največ bele pločevine. To je razvidno iz naslednjega statističnega pregleda:

Poraba bele pločevine v konzervni industriji Združenih držav

v lgt	v % skupne porabe
1923	661.000
1925	719.000
1927	702.000
1929	894.000
1931	715.000
1933	738.000
1934	787.000
1935	925.000

Z zasedbo vzhodne Azije po japonskih četah sta pa izgubili Amerika in Anglija glavne vire cina, kar je imelo težke posledice za njuno industrijo bele pločevine, obenem pa tudi za industrije konzerv. Kaj pomeni izguba vzhodnoazijskega cina je razvidno iz dejstva, da je porabila Ame-

riška, ki ga sama ne proizvaja, doslej 40 do 50% vse svetovne proizvodnje cina. Drugi največji porabnik cina na svetu je Anglija. Anglija in Amerika sta porabili pred vojno naslednje količine cina v lgt:

	USA	Anglija
1931	148.900	62.872
1932	99.200	35.477
1933	91.000	59.693
1934	115.000	43.638
1935	147.000	62.470
1936	180.200	73.039
1937	208.200	86.663
1938	148.400	50.427

Ob upoštevanju teh razmer pod nobenim pogojem ni bilo mogoče ohraniti po izgubi vzhodnoazijskega cina v Ameriki in Angliji proizvodnje bele pločevine na sedanji višini. Ti dve državi zdaj niti lastne potrebe ne bosta mogli kriti. S tem pa odpade ves njun izvoz. Prvi znaki tega razvoja so se baje že pokazali. Amerika je bila prisiljena razveljaviti pogodbe s Portugalsko glede dobave bele pločevine. Tudi Anglija je svoj izvoz pločevine na Portugalsko znatno skrčila in v doglednem času ga bo morala sploh ustaviti. Portugalska konzervna industrija je začela v proizvodnji bele pločevine rekord, kajti značala je 4.268.000 lgt; (1 lgt je 1.016 kg), v naslednjem letu je padla proizvodnja na 2.993.000 lgt. Za naslednja leta so bili objavljeni samo še podatki za poedinne države, tako da splošnega pregleda nimamo na razpolago.

Odlöčilen znak mednarodne proizvodnje bele pločevine je bilo pred vojno dejstvo, da so prihajale gledate izvoza v poštev sami tri države in sicer Anglija, USA in Nemčija. Anglija je bila glede izvoza pločevine na prvem mestu, ves ostali svet je bil odvisen od izvoza bele pločevine iz teh treh držav. Naslednja tabela nam kaže razmere v pogledu svetovne industrije bele pločevine.

Odločilen znak mednarodne proizvodnje bele pločevine je bilo pred vojno dejstvo, da so prihajale gledate izvoza v poštev sami tri države in sicer Anglija, USA in Nemčija. Anglija je bila glede izvoza pločevine na prvem mestu, ves ostali svet je bil odvisen od izvoza bele pločevine iz teh treh držav. Naslednja tabela nam kaže razmere v pogledu svetovne industrije bele pločevine.

Odločilen znak mednarodne proizvodnje bele pločevine je bilo pred vojno dejstvo, da so prihajale gledate izvoza v poštev sami tri države in sicer Anglija, USA in Nemčija. Anglija je bila glede izvoza pločevine na prvem mestu, ves ostali svet je bil odvisen od izvoza bele pločevine iz teh treh držav. Naslednja tabela nam kaže razmere v pogledu svetovne industrije bele pločevine.

Odločilen znak mednarodne proizvodnje bele pločevine je bilo pred vojno dejstvo, da so prihajale gledate izvoza v poštev sami tri države in sicer Anglija, USA in Nemčija. Anglija je bila glede izvoza pločevine na prvem mestu, ves ostali svet je bil odvisen od izvoza bele pločevine iz teh treh držav. Naslednja tabela nam kaže razmere v pogledu svetovne industrije bele pločevine.

Odločilen znak mednarodne proizvodnje bele pločevine je bilo pred vojno dejstvo, da so prihajale gledate izvoza v poštev sami tri države in sicer Anglija, USA in Nemčija. Anglija je bila glede izvoza pločevine na prvem mestu, ves ostali svet je bil odvisen od izvoza bele pločevine iz teh treh držav. Naslednja tabela nam kaže razmere v pogledu svetovne industrije bele pločevine.

Odločilen znak mednarodne proizvodnje bele pločevine je bilo pred vojno dejstvo, da so prihajale gledate izvoza v poštev sami tri države in sicer Anglija, USA in Nemčija. Anglija je bila glede izvoza pločevine na prvem mestu, ves ostali svet je bil odvisen od izvoza bele pločevine iz teh treh držav. Naslednja tabela nam kaže razmere v pogledu svetovne industrije bele pločevine.

Odločilen znak mednarodne proizvodnje bele pločevine je bilo pred vojno dejstvo, da so prihajale gledate izvoza v poštev sami tri države in sicer Anglija, USA in Nemčija. Anglija je bila glede izvoza pločevine na prvem mestu, ves ostali svet je bil odvisen od izvoza bele pločevine iz teh treh držav. Naslednja tabela nam kaže razmere v pogledu svetovne industrije bele pločevine.

Odločilen znak mednarodne proizvodnje bele pločevine je bilo pred vojno dejstvo, da so prihajale gledate izvoza v poštev sami tri države in sicer Anglija, USA in Nemčija. Anglija je bila glede izvoza pločevine na prvem mestu, ves ostali svet je bil odvisen od izvoza bele pločevine iz teh treh držav. Naslednja tabela nam kaže razmere v pogledu svetovne industrije bele pločevine.

Odločilen znak mednarodne proizvodnje bele pločevine je bilo pred vojno dejstvo, da so prihajale gledate izvoza v poštev sami tri države in sicer Anglija, USA in Nemčija. Anglija je bila glede izvoza pločevine na prvem mestu, ves ostali svet je bil odvisen od izvoza bele pločevine iz teh treh držav. Naslednja tabela nam kaže razmere v pogledu svetovne industrije bele pločevine.

Odločilen znak mednarodne proizvodnje bele pločevine je bilo pred vojno dejstvo, da so prihajale gledate izvoza v poštev sami tri države in sicer Anglija, USA in Nemčija. Anglija je bila glede izvoza pločevine na prvem mestu, ves ostali svet je bil odvisen od izvoza bele pločevine iz teh treh držav. Naslednja tabela nam kaže razmere v pogledu svetovne industrije bele pločevine.

Odločilen znak mednarodne proizvodnje bele pločevine je bilo pred vojno dejstvo, da so prihajale gledate izvoza v poštev sami tri države in sicer Anglija, USA in Nemčija. Anglija je bila glede izvoza pločevine na prvem mestu, ves ostali svet je bil odvisen od izvoza bele pločevine iz teh treh držav. Naslednja tabela nam kaže razmere v pogledu svetovne industrije bele pločevine.

Odločilen znak mednarodne proizvodnje bele pločevine je bilo pred vojno dejstvo, da so prihajale gledate izvoza v poštev sami tri države in sicer Anglija, USA in Nemčija. Anglija je bila glede izvoza pločevine na prvem mestu, ves ostali svet je bil odvisen od izvoza bele pločevine iz teh treh držav. Naslednja tabela nam kaže razmere v pogledu svetovne industrije bele pločevine.

Odločilen znak mednarodne proizvodnje bele pločevine je bilo pred vojno dejstvo, da so prihajale gledate izvoza v poštev sami tri države in sicer Anglija, USA in Nemčija. Anglija je bila glede izvoza pločevine na prvem mestu, ves ostali svet je bil odvisen od izvoza bele pločevine iz teh treh držav. Naslednja tabela nam kaže razmere v pogledu svetovne industrije bele pločevine.

Odločilen znak mednarodne proizvodnje bele pločevine je bilo pred vojno dejstvo, da so prihajale gledate izvoza v poštev sami tri države in sicer Anglija, USA in Nemčija. Anglija je bila glede izvoza pločevine na prvem mestu, ves ostali svet je bil odvisen od izvoza bele pločevine iz teh treh držav. Naslednja tabela nam kaže razmere v pogledu svetovne industrije bele pločevine.

Odločilen znak mednarodne proizvodnje bele pločevine je bilo pred vojno dejstvo, da so prihajale gledate izvoza v poštev sami tri države in sicer Anglija, USA in Nemčija. Anglija je bila glede izvoza pločevine na prvem mestu, ves ostali svet je bil odvisen od izvoza bele pločevine iz teh treh držav. Naslednja tabela nam kaže razmere v pogledu svetovne industrije bele pločevine.

Odločilen znak mednarodne proizvodnje bele pločevine je bilo pred vojno dejstvo, da so prihajale gledate izvoza v poštev sami tri države in sicer Anglija, USA in Nemčija. Anglija je bila glede izvoza pločevine na prvem mestu, ves ostali svet je bil odvisen od izvoza bele pločevine iz teh treh držav. Naslednja tabela nam kaže razmere v pogledu svetovne industrije bele pločevine.

Odločilen znak mednarodne proizvodnje bele pločevine je bilo pred vojno dejstvo, da so prihajale gledate izvoza v poštev sami tri države in sicer Anglija, USA in Nemčija. Anglija je bila glede izvoza pločevine na prvem mestu, ves ostali svet je bil odvisen od izvoza bele pločevine iz teh treh držav. Naslednja tabela nam kaže razmere v pogledu svetovne industrije bele pločevine.

Odločilen znak mednarodne proizvodnje bele pločevine je bilo pred vojno dejstvo, da so prihajale gledate izvoza v poštev sami tri države in sicer Anglija, USA in Nemčija. Anglija je bila glede izvoza pločevine na prvem mestu, ves ostali svet je bil odvisen od izvoza bele pločevine iz teh treh držav. Naslednja tabela nam kaže razmere v pogledu svetovne industrije bele pločevine.

Odločilen znak mednarodne proizvodnje bele pločevine je bilo pred vojno dejstvo, da so prihajale gledate izvoza v poštev sami tri države in sicer Anglija, USA in Nemčija. Anglija je bila glede izvoza pločevine na prvem mestu, ves ostali svet je bil odvisen od izvoza bele pločevine iz teh treh držav. Naslednja tabela nam kaže razmere v pogledu svetovne industrije bele pločevine.

Odločilen znak mednarodne proizvodnje bele pločevine je bilo pred vojno dejstvo, da so prihajale gledate izvoza v poštev sami tri države in sicer Anglija, USA in Nemčija. Anglija je bila glede izvoza pločevine na prvem mestu, ves ostali svet je bil odvisen od izvoza bele pločevine iz teh treh držav. Naslednja tabela nam kaže razmere v pogledu svetovne industrije bele pločevine.

Odločilen znak mednarodne proizvodnje bele pločevine je bilo pred vojno dejstvo, da so prihajale gledate izvoza v poštev sami tri države in sicer Anglija, USA in Nemčija. Anglija je bila glede izvoza pločevine na prvem mestu, ves ostali svet je bil odvisen od izvoza bele pločevine iz teh treh držav. Naslednja tabela nam kaže razmere